

Stav a vývoj předškolního vzdělávání ve městě Hodoníně

**Odbor sociálních věcí a školství, MěÚ Hodonín, 2018
Rada města vzala na vědomí dne 6.3.2018**

Obsah

1. Řešení kapacit mateřských škol v letech 2010 - 2017	3
2. Vývoj a současný stav počtu dětí v mateřských školách	4
3. Stav předškolního vzdělávání ve školním roce 2017/2018	5
4. Předškolní vzdělávání od 1. 1. 2017 do roku 2020.....	5
5. Závěr	7

1. Řešení kapacit mateřských škol v letech 2010 - 2017

Řešení kapacit mateřských škol se v období 2010 - 2017 odvíjelo od demografického vývoje ve městě Hodoníně.

Vývoj počtu narozených dětí s trvalým bydlištěm ve městě Hodoníně (dle evidence obyvatel)												
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet narozených	257	265	256	292	262	249	223	218	226	214	220	232

Na přechodné zvýšení počtu narozených dětí v letech 2006 – 2010 město reagovalo postupným naplňováním volných tříd. Tak v porovnání se školním rokem 2008/2009 došlo postupně ke zvýšení počtu tříd z 29 na 32.

Schválená kapacita mateřských škol, která činí, včetně MŠ Hodonín, Sídlištní 2, zřizované Jihomoravským krajem s kapacitou 58 dětí, **celkem 840 míst** (od š. r. 2014/2015, před tím o 5 míst méně) je naplňována až od školního roku 2011/2012, tedy od nástupu dětí narozených v roce 2008. V té době však už bylo zřejmé, že dochází k poklesu počtu narozených, což se v dalším období potvrdilo.

V roce 2011 se problematikou kapacit mateřských škol zabývalo vedení města a radě města byl předložen dokument „Školství ve městě Hodoníně v letech 2004 – 2011, současný stav a koncepční záměry do roku 2020“, který předkládal dvě možné varianty řešení. První spočívala v navýšení kapacity rekonstrukcí objektů mateřských škol v ulici Pravoslava Veselého nebo U Červených domků, druhá v překlenutí čtyřletého období zvýšené poptávky po předškolním vzdělávání naplněním stávajících kapacit a zajištěním předškolního vzdělávání v souladu se školským zákonem pro děti, které dosáhnou k 1. září příslušného kalendářního roku věku tří let.

Vzhledem k předběžně vyčísleným nákladům na rekonstrukci uvedených objektů, jejich perspektivní využitelnosti a v návaznosti na demografický vývoj bylo přistoupeno k druhé variantě řešení s tím, že finanční prostředky spojené s náklady na rekonstrukci budou lépe využity při rekonstrukcích zbývajících objektů mateřských škol.

V období 2010 – 2017 nebyl zaznamenán ze strany veřejnosti tlak nebo připomínky na zvyšování kapacit mateřských škol, např. při veřejných fórech (ani jednou se kapacity mateřských škol nedostaly mezi 10 největších problémů města) nebo v různých anketách.

V rámci zpracovávání strategického plánu rozvoje města, proběhlo v závěru roku 2016 dotazníkové šetření na získání informací o spokojenosti občanů s kvalitou života ve městě, se zaměřením na hodnocení kvality služeb poskytovaných zejména místními institucemi. Hodnocení oblasti kvality a dostupnosti školství dopadlo nejlépe – konkrétně hodnocení mateřských a základních škol, jejichž zřizovateli je město.

V roce 2018 byl schválen Střednědobý plán sociálních služeb pro Hodonínsko na období 2018 – 2020), kdy se v tomto plánu neobjevilo žádné opatření z oblasti předškolního vzdělávání, které by mělo být v příštích letech naplňováno.

2. Vývoj a současný stav počtu dětí v mateřských školách

Do školního roku 2008/2009 bylo v mateřských školách 29 tříd s celkovým počtem 657 dětí (nejnižším od školního roku 2003/2004). V následujícím školním roce se zvýšil počet tříd o jednu a počet dětí vzrostl s nástupem dětí z prvního silnějšího populačního ročníku (narozených v roce 2006) celkem o 54 dětí a poprvé od školního roku 2003/2004 překročil hranici 700 dětí. Průměrná naplněnost tříd se od školního roku 2010/2011 téměř nezměnila.

Počet dětí v mateřských školách									
Školní rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Počet dětí	711	753	768	770	771	772	777	767	772
Počet tříd	30	31	32	32	32	32	32	32	32
MŠ Hodonín, Sídliště 2									
Počet dětí	58	58	58	58	58	58	58	58	58
Počet tříd	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Celkem									
Počet dětí	769	811	826	828	829	830	834	825	830
Počet tříd	34	35	36	36	36	36	36	36	36

Průměrný počet dětí na třídu v mateřských školách zřizovaných městem Hodonínem									
Školní rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Průměr na třídu	23,7	24,29	24	24,06	24,09	24,13	24,28	23,97	24,13

I při plné kapacitě se dařilo v posledních letech přijímat k předškolnímu vzdělávání děti narozené od 1. září do konce kalendářního roku, jak dokladuje následující přehled. Možnosti mateřských škol jsou však v tomto směru limitovány počtem dětí, které pokračují v předškolním vzdělávání po dovršení šestého roku věku (historicky nejvyšší počet dětí starších 6-ti let byl ve školním roce 2015/2016) a od školního roku 2017/2018 také povinností předškolního vzdělávání.

Děti mladší 3 let (z celkového počtu dětí) v mateřských školách zřizovaných městem									
Školní rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem	87	66	74	68	43	39	45	35	27
Celkem dětí v MŠ	711	753	768	770	771	772	777	767	772
% z celkového počtu dětí	12,24	8,76	9,64	8,83	5,58	5,05	5,79	4,56	3,49
Děti starší 6 let (z celkového počtu dětí) v mateřských školách zřizovaných městem									
Školní rok	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem	60	73	51	69	73	60	81	59	63
Celkem dětí v MŠ	711	753	768	770	771	772	777	767	772
% z celkového počtu dětí	8,44	9,69	6,64	8,96	9,47	7,77	10,42	7,69	8,16

Výše uvedené údaje jsou uváděny podle stavu k 30. 9. příslušného roku.

3. Stav předškolního vzdělávání ve školním roce 2017/2018

v posledních letech lze pozorovat jakousi stabilizaci v počtu přijímaných dětí, kdy se pohybuje počet přijímaných dětí mezi 770 – 777. Školní rok 2017/2018 je srovnatelný se školním rokem 2014/2015. Mezi těmi lety se počet přijímaných dětí lehce měnil.

Rozhodnutí o přijetí bylo vystaveno všem přihlášeným dětem, které dosáhly k datu 31. 8. 2017 věku tří let a v průběhu školního roku byly přijaty i děti, které dosáhly věku 3 let v podzimních a jarních měsících - všechny děti tedy byly uspokojeny.

Nejméně dětí s odkladem školní docházky bylo v letech 2011/2012 (51 dětí) a 2016/2017 (59 dětí). V loňském školním roce se číslo mírně zvedlo na 63 dětí.

K 1. 9. 2017 uvádějí mateřské školy zřizované městem celkový počet 323 dětí v posledním školním roce před zahájením povinné školní docházky. V průměru je počet odkladů povinné školní docházky 55-65 dětí, do ZŠ tedy nastoupí ve školním roce 2018/2019 počet předškoláků mínus počet odkladů.

4. Předškolní vzdělávání od 1. 1. 2017 do roku 2020

Novela školského zákona zavedla s účinností od září 2017 povinné předškolní vzdělávání a individuální vzdělávání dětí jako možnou alternativu plnění povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole. Na základě této skutečnosti byla vydána obecně závazná vyhláška č. 1/2017, která stanoví školské obvody spádových mateřských škol zřizovaných Městem Hodonínem, kterou v roce 2018 nahradila vyhláška č. 3/2018 (z důvodu vzniku nové ulice Kaskády).

Změnila se také pravidla přednostního přijímání dětí ke vzdělávání v MŠ - od září 2017 se týká dětí starších čtyř let, od září 2018 dětí starších tří let, od září 2020 dětí od dvou let). V roce 2020 se tedy bude třeba zaměřit na dostatečnou kapacitu MŠ vzhledem k přijímání dětí dvouletých.

Pro účely zjištění naplněnosti mateřských škol byla vypracována tabulka „Vývoj naplněnosti mateřských škol od š. r. 2011/2012 - 2020/2021“, tabulka č. 1, z níž je patrný nedostatek míst v MŠ do školního roku 2014/2015. Do výpočtu jednotlivých školních let byly zahrnuty počty narozených dětí za 3 roky (dětí 3-leté až 5-ti leté) + skutečný počet 6-ti letých. Tabulka je orientační a srovnává, zda počet těchto dětí přesahuje nebo nedosahuje celkové kapacity MŠ. Data jsou vždy k 1. 9. příslušného roku, skutečný počet dětí je nižší než kapacita vzhledem k možnému navrácení dětí z 1. tříd ZŠ.

Vzdělávání dvouletých dětí

Od školního roku 2020/2021 budou všechny obecní MŠ muset mít vytvořené podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí a garantovat přednostní přijetí dvouletých dětí z jejich spádové oblasti.

Navrhovaná max. kapacita tříd zřízených výhradně pro děti ve věku dvou až tří let je **16 dětí**. V případě tříd, které nebudou zřízeny výhradně pro tyto děti, je od září 2020 navrhováno pravidlo povin-

ného snižování nejvyššího povoleného počtu dětí ve třídě v případě přítomnosti dvouletého dítěte, na nejvíce **19 dětí**.

V tabulce níže je také uveden předpoklad stavu š. r. 2020/2021, kdy bude povinností přijímat děti dvouleté. Tabulky uvádí:

- stav při snížení kapacity v důsledku povinného snižování nejvyššího povoleného počtu dětí ve třídě na 20 ve všech třídách MŠ (za každé dvouleté dítě o 2), max. kapacita klesne na 720 míst (tabulka č. 2),
- stav při snížení kapacity v případě 1 třídy dvouletých dětí v každé MŠ (6x 16 dětí = max. 96 dětí), kapacita klesne na 816 míst (tabulka č. 3),
- stav při snížení kapacity na 3, 4 a 5 tříd po 16-ti dětech a zbývajících tříd po 24 dětech (max. naplněnost třídy v MŠ), (tabulka č. 3).

Jak vyplývá z tabulek, bude nejlepší cestou k řešení přijímání dvouletých dětí vytvoření tříd výhradně pro tyto děti. Pokud bude v tomto případě zájem o přijetí do MŠ rodičů cca ½ dvouletých dětí (za předpokladu, že porodnost bude v průměru 200 dětí ročně) nemělo by dojít k výraznějšímu nedostatku kapacit MŠ.

Navíc je třeba přihlídnout také ke skutečnosti, že v Hodoníně existují další organizace, které již nyní přijímají děti mladší dvou let:

Miniškolka Mateřídouška, Centrum pro rodinu a sociální péči, kapacita 12 dětí od 18-ti měsíců

Jesle u babičky, kapacita 10 dětí od 1 roku do 3 let

Sluníčko, Chemila, spol. s r.o., kapacita 6 dětí, od ½ do 3 let

Beruška, Nemocnice TGM Hodonín, p.o., kapacita 6 dětí od ½ roku do 6-ti let

Vývoj naplněnosti mateřských škol od školního roku 2011/2010 do školního roku 2020/2021

Tabulka č. 1

Rok narození	2006	2007	2008	2007	2008	2009	2008	2009	2010	2009	2010	2011	2010	2011	2012	2011	2012	2013	2012	2013	2014	2013	2014	2015	2014	2015	2016	2015	2016	2017
Počet narozených	257	265	256	265	256	292	256	292	262	292	262	249	262	249	223	249	223	218	223	218	226	218	226	214	226	214	220	214	220	232
Celkem narozených dětí za 3 roky + děti s odkladem PŠD	851			882			883			863			815			749			730			726			728			734		
Školní rok	2011/2012			2012/2013			2013/2014			2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018			2018/2019			2019/2020			2020/2021		
Kapacita MŠ vč. Sídlištní 2	835			835			835			840			840			840			840			840			840			840		
Počet dětí v MŠ vč. Sídlištní 2	826			828			829			830			834			825			830			832			834			840		
Počet dětí ml. 3 let	66			68			43			39			45			35			27			38			38			38		
Počet dětí st. 6 let	73			69			73			60			81			59			63			68			68			68		
Počet neuspokojených -/ počet volných míst + (pokud vycházíme z narozených dětí + odklad)	-16			-47			-48			-23			25			91			110			114			112			106		
Počet neuspokojených -/ počet volných míst + (pokud vycházíme ze skutečného počtu dětí v MŠ)	9			7			6			10			6			15			10			8			6			0		

Tabulka č. 2

Snížení kapacity v důsledku povinného snižování nejvyššího povoleného počtu dětí ve třídě na 20

Předpokládaný zájem dětí dvouletých z celkového počtu narozených dětí	1/2 dvouletých dětí				1/4 dvouletých dětí				všechny dvouleté			
Rok narození	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Počet narozených	218	220	232	115	218	220	232	58	218	220	232	230
Celkem narozených dětí za 3 roky + dětí dvouleté + s odkladem PŠD	853				796				968			
Školní rok	2020/2021				2020/2021				2020/2021			
Snížená kapacita	720				720				720			
z toho počet dětí st. 6 let	68				68				68			
Počet neuspokojených -/ počet volných míst +	-133				-76				-248			

Tabulka č. 3

Snížení kapacity v případě 1 třídy dvouletých dětí v každé MŠ - 1 třída, max. 16 dětí

Předpokládaný zájem dětí dvouletých	max. počet dvouletých dětí (1 třída v každé MŠ včetně MŠ Sídlištní 2)				zřízení 2 tříd s max. počtem 2 letých dětí, tj. 32 dětí				zřízení 3 tříd s max. počtem 2 letých dětí, tj. 48 dětí				zřízení 4 tříd s max. počtem 2 letých dětí, tj. 64 dětí				zřízení 5 tříd s max. počtem 2 letých dětí, tj. 80 dětí			
Rok narození	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Počet narozených	218	220	232	96	218	220	232	32	218	220	232	48	218	220	232	64	218	220	232	80
Celkem narozených dětí za 3 roky + dětí dvouleté + dětí s odkladem PŠD	834				770				786				802				818			
Školní rok	2020/2021				2020/2021				2020/2021				2020/2021				2020/2021			
Snížená kapacita - v každé MŠ zřízena 1 třída pro dvouleté	816				848				840				832				824			
z toho počet dětí st. 6 let	68				68				68				68				68			
Počet neuspokojených -/ počet volných míst +	-18				78				54				30				6			

Počet dětí ml. 3 let a starších 6-ti let stanoven průměrem z předchozích 5-ti let

5. Závěr

Materiál vychází z materiálu „Stav předškolního vzdělávání ve městě Hodoníně v roce 2016“, ze dne 9. 2. 2016 zpracovaného PaedDr. Rostislavem Smejkallem. Již v minulém roce byl tento materiál aktualizován a rada města jej vzala na vědomí dne 7.3.2017, usnesením č. 4496.

Závěrem lze konstatovat, že v posledním školním roce 2017/2018 byly přijaty všechny děti, u nichž to ukládá současné znění školského zákona.

Při současném demografickém vývoji nehrozí, a to ani v souvislosti s povinností předškolního vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky nebezpečí, že nebudou tyto děti moci být přijaty při současných kapacitách mateřských škol.

Před 1. 9. 2020 bude nutno věnovat pozornost zájmu rodičů o předškolní vzdělávání dvouletých dětí. Na základě poptávky pak lze pružně reagovat na počet vytvoření tříd pro dvouleté děti.

Je však nutno také zmínit skutečnost, že v na program jednání vlády byla zařazena novela školského zákona (sněmovní tisk 61/0, část č. 1/4), která navrhuje zrušení povinné předškolní docházky od 5. roku věku dítěte, zrušení povinnosti předškolního vzdělávání a způsobu jeho plnění, zrušení individuální předškolní výchovy dětí od 5. roku věku a také zrušení povinnosti přijímat do předškolního vzdělávání děti již od 2 let věku.

Tento materiál bude každoročně aktualizován a předkládán radě města na vědomí. Aktualizace materiálu je také jedním z opatření Akčního plánu pro-rodinných aktivit na rok 2018.

Bc. Michaela Klepáčová
vedoucí odboru sociálních věcí a školství